

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

oktober 2024
jaargang 47

Voorzitter

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijkssen
06 - 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur

vsag@denhaag.nl

Postadres

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website

<https://www.vsag.nl>

Stoppen

Ik bedacht mij hoe bijzonder de VSAG eigenlijk is. Natuurlijk zijn er meer verenigingen die voor senioren van alles organiseren. Maar als het gaat om een vereniging van gepensioneerde ambtenaren van een gemeente zijn wij, ook als het om het hoge aantal leden gaat, toch wel heel bijzonder.

Daar mogen we ons best wat meer van bewust zijn. Veel om ons heen verandert. Mensen passen zich aan, al dan niet in hun eigen tempo. Maar wat bij senioren niet of nauwelijks verandert is de behoefte er af en toe op uit te trekken, iets leuks te gaan doen, zeker als alles voor hen kant en klaar wordt geregeld.

Dat is de kracht van de VSAG. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst, want de meeste oudere gemeenteambtenaren

zien zich niet doorwerken tot hun pensioen als ze 67 zijn. Uit recent onderzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken blijkt namelijk dat bijna twee van de drie ambtenaren die bij een gemeente werken en 55-plus zijn, eerder willen stoppen. Zo denken ze het fysiek en mentaal niet tot hun pensioen vol te kunnen houden.

Een kwart wil er voordat ze 64 jaar zijn mee stoppen. Ruim een derde wil er daarna nog één, hooguit twee jaar, aan vastplakken. Hoger opgeleide ambtenaren willen wel vaker doorwerken. Oudere gemeenteambtenaren willen ook langer blijven, maar dan is korter gaan werken voor hen een belangrijke voorwaarde.

Dit alles zorgt er bij onze vroegere werkgever voor dat het aantrekken van nieuwe ambtenaren erg belangrijk is. Door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt is dat echter lastig.

Dat ook in Den Haag ambtenaren al voor hun pensioen willen stoppen is voor de gemeente vervelend. Voor de VSAG biedt dat kansen omdat ambtenaren die 55 jaar zijn al lid kunnen worden. Waarschijnlijk komt de VSAG dan wat te vroeg. Vroeger was de vrijetijdsbesteding heel anders dan nu en was dat toen vermoedelijk wel een optie.

We moeten het dus vooral hebben van de ambtenaar die eerder met werken stopt of die toch tot zijn pensioen doorgaat. Dat zijn onze belangrijkste toekomstige klanten en die moeten we voor de VSAG interesseren.

Het werven van deze ambtenaren is voor de toekomst van de VSAG van wezenlijk belang. Dat hebben we gemeentesecretaris Ilma Merx en Mirjam Westgeest, de directeur Personeel en Organisatie van de gemeente, duidelijk laten weten tijdens hun bezoek aan de VSAG.

We lieten ze eerst zien wat de VSAG voor de vroegere ambtenaren van de gemeente doet als ze met pensioen zijn gegaan. Dat wist vooral de gemeentesecretaris in grote lijnen al, maar door onze presentatie, ook van de afdelingen, is dat nog veel duidelijker geworden en dat kan in ons voordeel werken.

Een nieuwtje tot slot: volgend jaar houden we onze dagtochten niet meer op dinsdag. Leden die op die dag een verplichting hebben, kunnen nooit mee en op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag zijn afdelingen actief.

Daarom hebben we in principe voor vrijdag gekozen, hoewel donderdag incidenteel ook mogelijk is. Hopelijk doen we hiermee nog meer leden een plezier!

Leo Draisma,
voorzitter

High Tea op vrijdag 8 november

Voor het derde achtereenvolgende jaar wordt op vrijdag 8 november van 12.30 tot 15.00 uur in de ruimte van de VSAG in Zuid57 een High Tea gehouden.

Tijdens de High Tea kunnen de deelnemers zich aan feestelijk gedekte tafels met daarop allerlei gevulde etagères tegoed doen aan uiteenlopende smakelijke hapjes, zoals sandwiches, zoetigheden en thee. Ook is er van alles te

drinken.

Deelname aan de High Tea kost € 15,--, voor een introduc€ 20,--. Aanmelden kan door dit bedrag over te maken op NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van high tea. Het maximum aantal deelnemers is 40. Daardoor geldt de volgorde waarop de aanmeldingen binnenkomen.

Enthousiaste reacties van deelnemers na afloop

Geslaagde vaartocht van en naar Kerkdriel met bezoek aan vestingstadje Heusden

De dinnercruise waarvoor elk keer de belangstelling erg groot is, ging dit jaar op dinsdag 17 september met het partyschip 'Columbus' van Kerkdriel naar het vestingstadje Heusden, waarvan de gerestaureerde binnenstad met pittoreske straatjes en eeuwenoude panden een beschermd stadsgezicht is en weer terug. Het oorspronkelijke idee was vanaf Woudrichem te varen, maar wegens werkzaamheden aan de sluis moest daarvan worden afgezien en werd vanaf Kerkdriel gevaren. De reacties op de vaartocht, de kennismaking met Heusden en het diner aan boord waren na afloop, mede door het mooie weer, erg enthousiast.

Met 52 deelnemers vertrok de bus om negen uur van het busplatform op het Centraal Station. Om half elf werd in Kerkdriel aan boord gegaan van de 'Columbus'. Deze boot is in 1930 als stoomschip 'IJssel' gebouwd en vervoerde passagiers en vracht van Amsterdam naar Kampen en over de toenmalige Zuiderzee naar Zwolle. Nu vaart de boot, die is uitgerust met een grote salon, een bar, twee dekken en invalidentoiletten, door de gehele Bommelerwaard. De boot was ook te zien in de tv-serie 'Vrouwen die varen' met schipper Dirkje. Jammer genoeg was zij er nu niet bij.

Zonnedek

De VSAG-groep kwam als eerste bij de 'Columbus' aan en kon het bovendek van de boot, met zonnedek, in bezit nemen. De tweede groep kwam uit Middelharnis en bleef beneden. Iedereen werd ontvangen met koffie en een stuk appeltaart met slagroom.

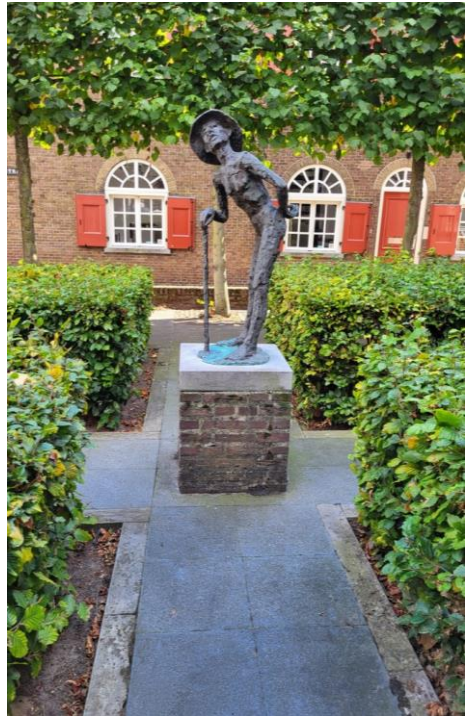
Vervolgens werd de Maas richting Heusden opgevaren. De kapitein wees naar het dorp Nederhemert, een onderdeel van Zaltbommel, waar uit een afgedamd deel van de Maas water wordt verzameld dat zes weken later via de leiding door Ypenburg in Den Haag terecht komt. Hij wees ook op de zijtak van de Maas richting Den Bosch met de Engelen Sluis waaraan wordt gewerkt en waardoor niet van Woudrichem kon worden vertrokken. Iets verder staat langs de oever het huis van John de Bever, vroeger een bekende zaalvoetballer en nu zanger.

Aan het eind van de ochtend werd verse groentesoep geserveerd, gevolgd door een hoofdschotel beenham met saus, aardappelrösti en salade. Ondertussen werd onder de Prinses Irene Brigadebrug bij Hedel gevaren. De brug is 436 meter lang en overspant de Maas en is van oudsher bekend als Maasbrug Hedel of Hedelse brug. Om kwart over een werd afgemeerd in Heusden, waar de deelnemers linksom via een flauwe helling of rechtsom via een steile trap naar het oude centrum van de stad konden lopen.

De eerste vermelding van Heusden dateert uit 722. In 839 zou deze nederzetting door de Noormannen zijn verwoest. Het kasteel Heusden dateert uit de twaalfde eeuw. In de buurt van het kasteel ontwikkelde zich het huidige stadje Heusden. Het is niet duidelijk wanneer Heusden stadsrechten kreeg. Jan van Wijnvliet, burggraaf van Heusden, verbouwde en versterkte de burcht in de veertiende eeuw en stelde in 1340 Wijnric van Oyen aan als drossaard van het Land van Heusden, dat in 1357 werd verkocht aan het Graafschap Holland. Omstreeks 1810 werd Heusden bij de huidige provincie Noord-Brabant gevoegd.

Rampen

In Heusden hebben zich meerdere rampen voorgedaan. In 1569 werd de stad door de Spanjaarden belegerd en geheel verwoest. Meerdere keren werd de stad door de pest getroffen. Tijdens een grote brand in 1572 werd bijna de hele stad in de as gelegd. In 1680 werden het kasteel en omliggend huizen verwoest doordat de bliksem in de kruittoren sloeg.

De laatste tragedie vond tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog plaats. Tijdens de geallieerde beschietingen schuilden veel Heusdenaren in de grote kelder van het stadhuis. In de nacht van 4 op 5 november 1944 bliezen de Duitsers twee kerktorens en de toren van het stadhuis, die mogelijk als uitkijkpost zouden kunnen worden gebruikt, op. Het hele stadhuis stortte in, waarbij 134 mensen, 10% van de bevolking, omkwamen. Nog geen vier uur later reden Schotse tanks en Poolse divisies Heusden binnen.

Met de 20 jaar durende restauratie in oude stijl van het verwoeste vestingstadje werd in 1968 begonnen. De vestingwallen werden gereconstrueerd, twee stadspoorten werden herbouwd en de oude stadshaven werd hersteld door het wandelpark uit 1904 uit te graven. De omliggende woningen werden herbouwd op basis van een plattegrond uit 1649. Ook de uit 1796 daterende Visbank en het in 1904 afgebroken Commiezenhuis werden in ere hersteld. Voor de restauratie kreeg Heusden de hoogste Europese restauratie-onderscheiding: de 'Europa Nostra'.

Andere bezienswaardigheden in Heusden zijn onder andere de resten van het kasteel, diverse kerken, drie standerdmolens en historische woonhuizen. Heusden telt zo'n 120 rijksmonumenten.

Enkele bekende Heusdenaren zijn klokkendeskundige, beiaardier en blokfluitser Jacob van Eyck, kunstenaar Dirck van Delen, acteur John Leddy, zanger Hans de Booij en Josje Huisman van K3.

Geanimeerd

Om kwart voor drie werd weer terug naar Kerkdriel gevaren. Onderweg werden bij de drankjes die de deelnemers hadden besteld borrelhapjes geserveerd en werd geanimeerd nagepraat over de gezellige en zonnige herfsttocht. Vanaf Kerkdriel werd terug naar Den Haag Centraal Station gereden, waar de bus tegen zes uur aankwam.

Geslaagd werkbezoek gemeentelijke topfunctionarissen aan de VSAG

Gemeentesecretaris Ilma Merx en Mirjam Westgeest, de directeur Personeel en Organisatie van de gemeente Den Haag, hebben op woensdag 18 september een werkbezoek aan de VSAG gebracht. In de ruimte van de VSAG in Zuid57 kregen zij aan de hand van een fotopresentatie en een toelichting door de contactpersonen van de afdelingen een beeld van wat de VSAG doet voor ambtenaren van de gemeente die met pensioen zijn gegaan of 55 jaar zijn geworden. Mirjam Westgeest die tot de laatste categorie behoort, gaf zich ter plekke als lid op.

Na het welkomstwoord van voorzitter Leo Draisma stelden Ilma Merx en Mirjam Westgeest zich voor. Ilma Merx zei dat ze binnen de gemeente op "veel velden" werkzaam is geweest, onder andere als directeur bij de Dienst Stadsbeheer. Mirjam Westgeest die eerder bij het ministerie van Defensie heeft gewerkt, woont in Den Haag en zei het een eer te vinden voor de eigen stad te mogen werken.

Vervolgens werden foto's getoond van activiteiten die de VSAG heeft georganiseerd, zoals de Buitendag, de paasbingo, de boottocht naar de voormalige Caballerofabriek, de rondleidingen in de Passage, de

kranslegging bij de herdenking van de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren van de gemeente, de vaartocht naar Loevestein, de beklimming van de Haagse toren, het bezoek aan de

Reddingmaatschappij in Scheveningen, de Rock History Tour en het eindejaarsfeest in De Prael.

Afdelingen

Daarna was het aan de hand van foto's de beurt aan de afdelingen. Namens de afdeling Handwerken zei Leny Loke dat veel van de 11 dames een eigen expertise hebben, waardoor ze elkaar kunnen helpen. Het jongste lid is 50 jaar, het oudste 85 jaar. Regelmatig is er een workshop. Een voorbeeld is het maken van mapjes. In een prettige sfeer worden poppenkleertjes gemaakt, gebreid en gehaakt. Met de opbrengst van de 'pot' zijn de leden kort geleden een dagje naar Leiden gegaan.

Namens de afdeling Keep Fit zei Bob van Amstel dat de fitness in de sportruimte van het stadhuis met een warming up begint. Daarna wordt een circuit uitgezet waarbij iedere keer aan een ander toestel moet worden gewerkt. Ook zijn er oefeningen met een zware bal en een zwaar koord.

Ton van der Linden wees erop dat er acht keer per jaar, telkens op de tweede zaterdag van de maand, een fietstocht is. Hij probeert een verrassende route uit te zetten die hij vooraf controleert op mogelijke wegwerkzaamheden. Halverwege is er een koffiepauze. De route is tussen de 30 en 35 kilometer lang en omdat niet iedere deelnemer een e-bike heeft wordt een snelheid van 16 kilometer aangehouden. Ook draagt niet iedereen een helm.

Roy Maring zei dat de afdeling Bridge met 16 deelnemers die tussen de 72 en 93 jaar oud zijn, plaats voor nieuwe leden heeft. Elke woensdagmiddag wordt in de ruimte van de VSAG gespeeld. Een keer per jaar is er een gezamenlijke lunch en af en toe een borrel.

Contactpersoon Frans Kalse van de afdeling Biljarten, die 15 jaar trouwbode is geweest en 23 jaar met pensioen is, wees erop dat de afdeling op een eigen biljart speelt, dat in de ruimte van de VSAG staat.

Namens de Schilderclub wees Jan Vos op een foto van een zelfportret van Piet Bekker. Het was de eerste leraar bij de Schilderclub, die naar hem is vernoemd. Een neef van hem heeft schilderijen laten zien en iets over het leven van de schilder verteld. Hij benadrukte dat het een echte schilderclub en geen schilderschool is. Door de verschillende specialisaties kunnen de leden elkaar helpen, bijvoorbeeld bij het portrettekenen. Een buitenactiviteit is het schilderen in de Pluktuin in Naaldwijk. Na een rondleiding in de Porceleynse Fles in Delft zijn onbewerkte borden, kopjes en schaaltes beschilderd.

Harry Bielefeld legde uit hoe elke maandagmiddag in het clubgebouw van de sv Erasmus waar ook de jaarlijkse Buitendag wordt gehouden, op een vilten mat van acht bij vier meter een koersbalcompetitie wordt gespeeld. Belangrijk is met de niet geheel ronde koersbal de juiste snelheid en richting te geven. Via een uitgebreid systeem worden punten gegeven.

Warm

Namens de afdeling Watergym wees deelnemer Ton van der Linden op de oefeningen, die onder leiding van instructrice H el ene

van der Veeke in het lekker warme water van het zwembad De Escamphof worden gedaan. Hij noemde dat heerlijk ontspannend en een fantastische lichaamsbeweging. Bovendien is er veel plezier. Er is plaats voor nieuwe deelnemers.

Greet Hendriks zei tegen Ilma Merx en Mirjam Westgeest dat de afdeling Yoga elke dinsdag van tien tot elf uur actief is in de ruimte van de VSAG. De 10 deelnemers, het maximum aantal, vormen een vrij constante groep.

Werving

Hierna stelde voorzitter Leo Draisma de werving van nieuwe leden aan de orde. In het verleden kreeg de VSAG elk kwartaal van de gemeente de namen en adressen van ambtenaren die met pensioen gingen. De VSAG kon hen daardoor rechtstreeks benaderen.

Deze gegevens verstrekt de gemeente echter niet meer op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. "We kunnen niet zomaar informatie verstrekken", aldus gemeentesecretaris Merx.

Veel andere mogelijkheden zoals het intern netwerk bij de gemeente zag zij niet. Wel zal zij een overzicht

geven van de nog bestaande personeelsverenigingen bij de gemeente, zodat de VSAG zich daar kan presenteren. In haar tweewekelijkse mail aan het personeel bij de gemeente zal zij verslag doen van haar bezoek aan de VSAG en daarin verwijzen naar de website.

Aan het eind van hun anderhalf uur durende bezoek kregen Ilma Merx en Wilma Westgeest behalve dankwoorden van voorzitter Leo Draisma ook een verjaardagskalender, die door de Schilderclub is vervaardigd. Op de kalender staan afbeeldingen van schilderijen, die de leden van de schilderclub hebben gemaakt.

Presentatie over VSAG ook te zien op Instuif

De presentatie over de activiteiten en de afdelingen van de VSAG, die tijdens het bezoek van Ilma Merx en Mirjam Westgeest werd vertoond, is ook te zien tijdens de Instuif, die op dinsdag 22 oktober vanaf 14.00 uur wordt gehouden in de ruimte van de VSAG in Zuid57. De Instuif is een gezellige bijeenkomst waarbij hapjes en drankjes worden gepresenteerd.

De toegang is gratis.

Handwerkclub dagje naar Leiden: bezoek aan De Lakenhal en rondvaart

In plaats van het voorgenomen bezoek aan de handwerkbeurs in de Brabanthallen in Den Bosch maakten leden van de handwerkclub en een echtgenoot op dinsdag 10 september een 'potreis' naar Leiden. Na aankomst met de trein werd koffie gedronken in het restaurant van De Lakenhal, het museum voor kunst, kunstnijverheid en de geschiedenis van Leiden. Dat viert het 150-jarig bestaan onder ander met de presentatie van de vier zintuigen die Rembrandt rond zijn 18^e jaar in Leiden schilderde: het Zicht, het Gevoel, het Gehoor en de Reuk. Ook zijn er affiches van activiteiten die in het museum zijn georganiseerd.

Na het museumbezoek was er een rondvaart waarbij de schipper, de broer van een van de leden, allerlei bijzonderheden vertelde. Zo zijn veel bruggen genoemd naar de handel die er op of bij plaatsvond. Het water in Leiden was vroeger te vies om te drinken of er zelfs bier van te maken. Het water werd daarom uit andere plaatsen per boot aangevoerd. Op trappen langs de waterkant deden vrouwen de was, maar de grachten waren ook een afvoerkanaal van de vele fabriekjes en het riool van de stad. Katten die op vissen hadden gejaagd, konden langs touwen de hoge waterkant opklimmen.

Vanzelfsprekend vertelde hij ook over het Rapenburg, het oudste universiteitsgebouw, het huis waar Willem-Alexander in zijn studententijd verbleef en de vele hofjes die vaak door rijke fabrikanten werden opgericht voor arme, alleenstaande en oude mensen. De dag werd met een pannenkoek in restaurant Oudt Leyden afgesloten.

Agenda

3/10: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG

10/10: rit met PCC tram, 10.30 uur, tussen Oude Stadhuis aan de Groenmarkt en Grote Kerk

12/10: fietstocht, 10.00 uur, Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10

22/10: instuif, 14.00 uur, ruimte VSAG

Personalia

Nieuwe leden/vrienden

mevr. V. de Ridder,
mevr. G. Kersten,
mevr. E.E. Mulder,
mevr. Y.H. Angelier,
mevr. R. Cakir,
mevr. C.E. Torn-Otto,
mevr. I. Treurniet-Snel
mevr. M. Westgeest

Overleden

mevr. R. Klomp Alberts-Benner,
dhr. L.M. Triepels

Geslaagde fietstocht langs landgoederen in en rond Den Haag

Voor de zevende
fietstocht op

zaterdag 14 september gingen de tien deelnemers als gebruikelijk om tien uur vanaf het verpleeghuis Houthaghe in de Toon Dupuisstraat op pad. Via de buurtparkjes 't Kleine Hout en Florence Nightingale ging het naar de Meppelweg, Maartensdijklaan en Loevesteinlaan.

Op de Van Vredenburgweg begon een route langs diverse landgoederen in Rijswijk, Voorburg, Leidschendam en Den Haag. Besloten werd niet naar de bunkers van de voormalige BB te gaan, die op deze monumentendag voor het publiek open waren. Dat zou te lang duren. Wel werden de Voorde en Overvoorde, mooi herstelde en bewoonde landhuizen, bekeken. Helaas zijn bij de meeste buitenplaatsen de omliggende parken alleen voor wandelaars toegankelijk.

In Rijswijk werd daarna langs Te Werve gefietst waar een mooie duiventoren uit 1450 werd bekeken. Een toezichthouder kwam wel zeggen dat het particulier terrein voor bruiloften en partijen was en de deelnemers eigenlijk niet welkom waren tenzij ze sponsor zouden worden. Op het landgoed Huis Ter Nieuburch was een evenement aan de gang en dus niet toegankelijk. De landgoederen Den Burch en Welgelegen aan het Julialaantje werden gepasseerd omdat er alleen een kas uit de 19^e eeuw te zien zou zijn.

Nadat de markt in Rijswijk was omzeild werd langs de fraaie landgoederen Hoflust en Cromvliet gefietst. Vervolgens over de Hoekweg naar de landgoederen Hoekenburg en Arentburg, die nu ook mooie parken voor wandelaars zijn. Het landhuis Hoekenburg staat pal aan de Vliet. Het gevaarlijke bruggetje over de Vliet bij de Hoekweg zou voor een bezoek aan Dorrepaal kunnen worden genomen, maar alleen de tuin was voor publiek toegankelijk.

Daarom werd gekozen voor de Marialaan richting landgoed Middenburg en Hofwijck. Omdat de meeste deelnemers Hofwijck kenden werd voor de koffie neergestreken bij de Village Lounge.

De tocht werd vervolgd langs de landgoederen Vreugd en Rust, daarna langs de lange Spinozalaan onder het spoor door en via de Carel Reinierskade naar de Bezuidenhoutseweg richting Marlot en Reigersbergen. Landhuis Marlot is nu een opleidingscentrum en van Reigersbergen staat alleen de fruitmuur er nog. Via de Leidse Straatweg ging het langs Huis ten Bosch door het Haagse Bos naar de Koekamp en door het centrum van Den Haag naar de Dierenselaan en de Escampiaan. Voor sommige deelnemers was dit een bijzondere ervaring omdat zij vrijwel nooit in het centrum komen en zeker niet op zaterdag. De fraaie en afwisselende tocht was ruim 30 kilometer lang.

Laatste

Voor de laatste fietstocht op zaterdag 12 oktober wordt om 10.00 uur vertrokken bij het verpleeghuis Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat 10 in Den Haag. Bij twijfel of de fietstocht gezien de weersomstandigheden doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

Paarden Reinigingsdienst door gebrek aan voedsel ondervoed

In 1938 verkocht de Haagse Reinigingsdienst het laatste paard en kwam er een einde aan een periode waarin de paarden de aswagens trokken en zo een cruciale rol speelden bij het schoonhouden van de stad. Aan het einde van de Eerste Wereldoorlog had de Reinigingsdienst zo'n 200 paarden. Ze waren er niet best aan toe omdat ze door gebrek aan voedsel ondervoed waren. Daardoor konden ze minder lang werken, hadden ze meer rust nodig en moesten paarden worden gekocht om het werk te kunnen blijven doen.

Het jaarverslag 1918: "Vooral de toestand der paarden was niet zonder bedenking. Het door de Regeering toegestane rantsoen krachtvoeder werd van 200 K.G. op 100 K.G. per paard en per maand teruggebracht, terwijl de kwaliteit en de soort van dit voeder meer en meer veel te wenschen overlieten en soms zelfs nauwelijks aanspraak op dien naam konden maken. Door de groote schaarschte moest de toevlucht worden genomen tot het voeren van stroohaksel en aardappelschillen. Het gemiddeld gewicht per paard liep met niet minder dan 100 K.G. terug met het gevolg dat een vrij groot aantal op rust gesteld moest worden. Behalve wegens de verkorting van den werktijd moest derhalve ook om deze reden een grooter aantal paarden worden aangeschaft om althans stagnatie in den dienst te voorkomen."

In 1919 ging het beter met het voeren van de paarden: "Aangezien het langzamerhand weder mogelijk werd de beschikking over ander paardenvoeder te verkrijgen werd in April geëindigd met het voeren van roggebrood. Met het oog op den hoogen prijs van het hooi werd het wenschelijk geacht om gedurende den zomer meer gras te voeren, waartoe een tweede weiland werd gehuurd."

Voor de medewerkers van de Reinigingsdienst die lopend of op de fiets naar hun werk gingen, was het elke morgen een vast ritueel. Als een kleine klok werd geluid moesten ze op appèl komen en kregen ze van een leidinggevende die in het midden op een stoel stond, te horen wat ze die dag moesten doen.

Overigens kwam niet iedereen op tijd op zijn werk. Zo meldt het jaarverslag over 1920 "dat aan 75 werklieden bij den Reinigingsdienst en 11 werklieden bij den Schoonmaakdienst in het geheel 163 maal straf moest worden opgelegd wegens kleine en 20 maal wegens ernstige vergrijpen. Het overgrote deel (140) der niet ernstige verzuimingen waren telatkomsten."

Goed nieuws was dat "den tijdelijk werkman A. van Stroe wegens zijn flink optreden bij het tot staan brengen van een hollend paard voor eenmaal een extra toeslag op het loon kreeg."

Na het appèl moesten de paarden worden geпоetst, drinken worden gegeven en worden ingespannen voordat ze konden uitrijden met bijvoorbeeld de spoeiwagen en de zandsleden waarmee het tegen de strandmuur opgewaaid zand werd opgeruimd, wat daarvoor handmatig werd gedaan.

Op 31 december 1920 had de Reinigingsdienst 195 paarden. Eén paard was dat jaar gestorven en 17 paarden waren verkocht omdat ze niet meer geschikt waren. Het jaarverslag:

“In verband met de bezuinigingen en ophanden zijnde uitbreiding der auto-tractie zijn dit jaar geen nieuwe paarden aangekocht en geen paarden in huur genomen.”

Ongeschikt

“De verkoop van ongeschikte paarden vond ook dit jaar voornamelijk in het najaar plaats, zoodat in het voorjaar en den zomer het grootste aantal paarden aanwezig was. Gemiddeld waren over het geheele jaar 190 paarden in dienst tegen 201 in 1919.”

Voor de geneeskundige behandeling van de paarden zorgde een rijks veearts. In de loop van 1920 waren 86 paarden ziek, waarvan 7 langer dan een maand. Het totaal aantal ziektedagen bedroeg 1552. Het jaarverslag: "Dus gemiddeld per paard 8 dagen. Afwisselend op rust gesteld 10 paarden, waarvan 5 langer dan een maand." De aanzienlijke vermindering van het aantal ziektegevallen en dagen was onmiskenbaar het gevolg van de verbeterde voeding.

Hoefijzers

Voor het hoefbeslag had de Reinigingsdienst 4 hoefsmeden in dienst. Ze plaatsten in 1920 in totaal 9216 hoefijzers. Dat betekende 48

hoefijzers per paard. Bovendien werden 250 hoefijzers verlegd. Alle hoefijzers

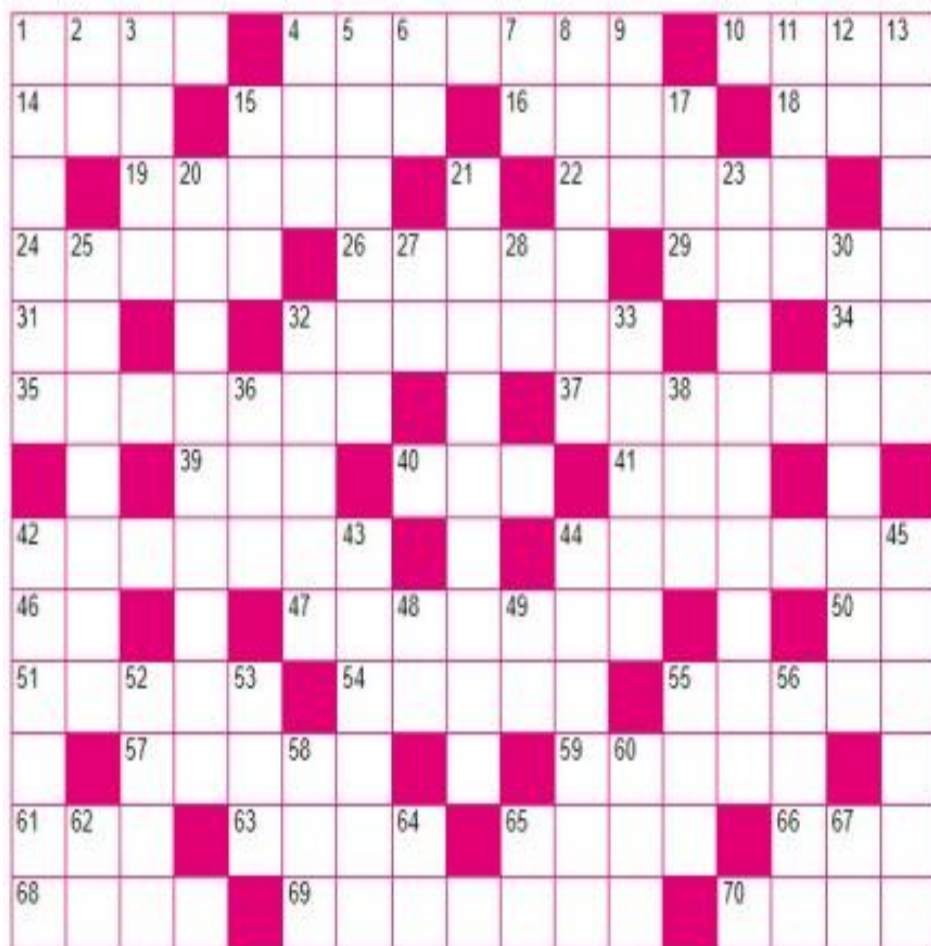

werden in eigen beheer vervaardigd. Het onderhoud van de tuigen en het aanmaken van nieuwe tuigen gebeurde ook in eigen beheer door 3 zadelmakers en een helper.

(Foto's Haags Gemeentearchief)

KRUISWOORDPUZZEL

OMSCHRIJVING

Horizontaal:

1 hoogleraar **4** deel van een huis **10** trots **14** vaartuig **15** stevig
16 zoon van Adam **18** liefkozing **19** muggenlarve **22** kleine bevoorrechte
groep **24** zotteklap **26** timmergereedschap **29** naast **31** laagfrequent **32**
hangerig **34** id est **35** grote roofvogel **37** plaats in Noord-Holland **39** rivier in
Oostenrijk **40** mobieltje **41** slagplankje bij tafeltennis **42** een overtreding
signaleren **44** verborgen **46** zangnoot **47** hartige snack **50** slee **51** kleine baai
54 limonade **55** licht bruinrood **57** Griekse letter **59** slipje **61** noordnoordoost
63 verbinding in naaiwerk **65** vaststaand gegeven **66** haarverlies bij dieren
68 telwoord **69** tijdelijk niet werkzaam **70** smekend verzoek

Verticaal:

1 Spaans rijstgerecht **2** deel van een mast **3** verfstof **4** duinpan **5**
legendarische Britse koning **6** kilometer **7** onder andere **8** elfenkoning
9 ogenblik **11** balken **12** en andere **13** bessen van hun takjes halen
15 sprookjesfiguur **17** gestold vleesnat **20** gewicht **21** kader **23** bakmengsel
25 naar beneden gaan **27** astatium **28** omroep **30** mestwagen **32** niet slagen
33 steekwapen **36** wier **38** bloeiwijze **42** maat **43** neusklank **44** religieuze
onthoudingsperiode **45** ijzeren spijltje **48** muzieknoot **49** barium **52** gedroogd
gras **55** springstof **56** vreemd mens **58** ontastbare stof **60** algemene
inspectiedienst **62** nummer **64** domina **65** ijzer **67** universitair docent

De letters bij de volgende nummers vormen een woord:

12, 37, 28, 66, 40, 39, 22, 59, 13, 50, 61, 33, 51, 9, 34, 19

Stuur de oplossing voor 13 oktober naar:

VSAG, Zuidlarenstraat 57 2545VP Den Haag

of mail naar: vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,--verloot.

De oplossing van de puzzel in het Journaal van september is

HERFSTKLEUREN. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar Ria en Goof Craanen uit Den Haag.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
Per maand € 8,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,
vsag.bridge@outlook.com
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur
Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09
c.looyen3@kpnplanet.nl
Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. H. Alewijnse, tel. 070 – 345 31 76, 06 – 450 343 71

Hans.alewijnse@planet.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

